

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
Van Yüzüncü Yıl University
The Journal of Social Sciences Institute
Yıl / Year: 2020 - Sayı: Salgın Hastalıklar Özel Sayısı
Issue: Outbreak Diseases Special Issue
ISSN: 1302-6879 - Sayfa/Page: 557-578

İnsan Sağlığı: Kur'ânî Bir Perspektif* Human Health: A Qur'anic Perspective

• Mehmet Zeki DOĞAN*

*Dr., Diyanet İşleri Başkanlığı,
Van / Türkiye
Dr., Head of Religious Affairs,
Van/ Turkey
mehmetzekidogan@hotmail.com
ORCID: 0000-0003-3328-7565

Makale Bilgisi | Article Information

Makale Türü / Article Type:
Araştırma Makalesi/ Research Article
Geliş Tarihi / Date Received:
06/05/2020
Kabul Tarihi / Date Accepted:
06/07/2020
Yayın Tarihi / Date Published:
15/07/2020

Atrf: Doğan, M. Z. (2020). İnsan Sağlığı:
Kur'ânî Bir Perspektif. *Van Yüzüncü Yıl
Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Dergisi*, Salgın Hastalıklar Özel Sayısı,
557-578

Citation: Doğan, M. Z. (2020). Human
Health: A Qur'anic Perspective. *Van
Yüzüncü Yıl University the Journal of
Social Sciences Institute, Outbreak
Diseases Special Issue*, 557-578

Öz

Kur'ân'da tevhit, ibadet ve ahlâk gibi temel birçok ilkeye ait emirler olmakla birlikte, insanın hayatını, bedenî ve ruhî her türlü hastalıklardan korumayı amaçlayan ve hastalıkların bulaşmasını önleyen emirler de bulunmaktadır. Bu emirlerden biri, insan için temiz ve faydalı olan her şeyin helal kılınması, kötü ve insana zarar veren her şeyin de yasaklanmasıdır. Zira Kur'ân, her şeyden önce insanı muhatap almakta ve onu her türlü fizyolojik, psikolojik ve mikrobik hastalıklardan korumayı hedeflemektedir. Kur'ân'ın bu temel hedefleri, insanın hastalanmasını önlemekte, sağlıklı bir hayat sürmesini amaçlamakta ve toplumun sağlığını koruyabilmek için kalıcı hükümler getirmektedir. Kur'ân'ın önerdiği tedbirlerden biri, birçok bulaşıcı hastalıklara neden olması muhtemel olan, insanlar arasında kin ve husumetin oluşmasına, yuvaların yıkılmasına, insanların ruh ve beden sağlığı üzerinde olumsuz etkilere neden olan zararlı yönelişlerden birisi zinanın yasaklanmasıdır. Pek çok hastalığa sebep olabilen adet günlerindeki cinsi münasebetin yasaklanması da bu hükümlerendir. Etinde, kanında bağırsaklarında ve yağında birçok tehlikeli mikropları barındıran domuz etinin yasaklanması da Kur'ân'ın koyduğu yasalardanır. Kur'ân'ın başka bir hükmü de birçok kötülüğe kaynaklık eden, siroz, verem ve kanser gibi hastalıklara sebep olan alkolün yasaklanmasıdır. Çalışmamızda öncelikle zinanın, adet günlerinde cinsel ilişkinin, domuz etinin ve alkolün yasaklanması; âyetlerden, hadislerden ve günümüzde geçerliliğini koruyan modern tıbbın bilimsel verilerinden istifade edilerek incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: İnsan sağlığı, tefsir, zina, adet günlerinde cinsel ilişki, domuz eti, içki ve koruyucu hekimlik.

* Bu makale, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı, Tefsir Bilim Dalı'nda 2020 yılında sunulan "Bilimsel Tefsir Açısından Kur'ân'ın İ'câzı" isimli doktora tezinden üretilmiştir.

Abstract

In the Qur'an, together with numerous guidelines based on many basic principles such as monotheism, worship and morality, there are also many directives and divine rules that aim to protect human life from all kinds of physical and mental illnesses, and prevent the transmission of diseases. One of these directives is that everything good for human, clean and beneficial is ordered to be halal (permissible), while everything bad, dirty and harmful for human is forbidden. Because, the Qur'an, first of all, addresses the human beings who have a prominent position among billions of creatures, and aims to protect them from all kinds of physiological, psychological, and microbial diseases. These basic goals of the Qur'an prevent people from getting physically and spiritually ill; and aim to lead them a healthy life and establish permanent provisions to protect the health of the community. One of the permanent provisions of the Qur'an is the prohibition of adultery, which causes the transmission of many infectious diseases, and hatred and enmity among people, destroys families, increases hostility, and has negative effects on people's mental and physical health. Prohibition of sexual intercourse during menstrual days, which leads to a number of diseases, is another provision. And also, in the Qur'an, it is banned to consume pork, which contains a number of dangerous microbes in its meat, blood, intestines and fat. Another provision of the Qur'an is the prohibition of alcohol, the source of all evils, and that causes many diseases such as cirrhosis, tuberculosis, cancer and mental retardation. In our study, first of all, the prohibition of adultery, sexual intercourse during the menstrual days, pork and alcohol will be investigated by utilizing Qur'anic verses, and hadiths and scientific data of modern medicine, which is still valid today.

Keywords: Human health, qur'anic interpretation, adultery, sexual intercourse during menstrual days, pork, alcohol and preventive medicine.

Giriş

Hız. Peygamber'in en büyük mucizesi olan Kur'an, üslûbu, nazmı, belâgatı, fesâhatı, beyânı ve akıcılığı ile çağlar boyu hem dostlarını hem de düşmanlarını ciddi anlamda etkilemektedir. Kur'an, bu özelliği ile nüzûlünden zamanımıza kadar, yaşanan dönemin özelliklerine, karşılaşılan problemlere, onu anlamaya çalışanların bilgi birikimine ve ilgi duydukları hususlara göre farklı şekillerde tefsir edilmektedir. Müfessirler, ilk dönemlerde genellikle rivâyet yöntemi ile Kur'an'ı tefsir ederken, İslâm toplumunun sınırlarının genişlemesi, yeni olayların ve ilimlerin ortaya çıkmasıyla birlikte dirâyet tefsiri ön plana geçmeye başlamıştır. Zaman içerisinde dirâyet tefsir metodu ve yönteminde yeni ekoller ortaya çıkmıştır. Bu ekollerden biri de Kur'an'daki kevnî âyetleri pozitif bilimlerin verileriyle tefsir etmeye çalışan bilimsel tefsir akımıdır.

Bilimsel tefsir anlayışın teorik olarak öncülüğünü Ebu Hâmid Muhammed b. Muhammed b. Ahmed el-Gazâlî'nin (ö. 505/1111)

yaptığı düşünülmektedir. Gazâlî'den sonra Ebu Abdullah Fahrüddîn Muhammed b. Ömer b. Hüseyin er-Râzî (ö. 606/1209), Ebû'l-Fadl el-Mürsî (ö. 655/1257), Abdurrahmân b. Ebu Bekr Celâluddîn es-Suyûtî (ö. 911/1505), Muhammed b. Ahmed el-İskenderânî (ö. 1306/1888), Abdurrahmân el-Kevâkibî (ö. 1320/1902), Gazi Ahmed Muhtar Paşa (ö. 1336/1918) ve Tantâvî Cevherî (ö. 1359/1940) gibi bazı müfessirler de kevnî âyetleri bilimsel verilerden yararlanarak tefsir etmeye çalışmışlardır. Muhammed Abduh (ö. 1323/1905) ve Mustafa el-Merâğî (ö. 1371/1945) gibi diğer bazı müfessirler de bilimsel tefsir anlayışından etkilenmiş ve Kur'ân'ın bazı âyetlerini bilimsel verilerden istifâde ederek tefsir etmişlerdir (Doğan, 2020: 2).

İnsanlığa her iki âlemin saadetini temin eden prensiplere ve toplumun ahlâkını güzelleştiren temel ilkelere sahip olan Kur'ân'da, insanın aklını kullanmayı, yeryüzündeki varlıklara bakmayı ve onları tefekkür etmeyi emreden birçok âyet bulunmaktadır (Bakara, 2/222; Âl-i İmrân, 3/6; Nisâ, 4/22; Meryem, 19/8, 9, 16; Hac, 22/5; Mü'minûn, 23/12-14; Secde, 32/8; Fâtır, 35/11; Zümer, 39/6; Mü'min, 40/67; Necm, 53/45-46; Talâk, 65/4; Kıyâme, 75/38; İnsân, 76/2; Mürselât, 77/20-23; Abese, 80/17-19; İnfîtâr, 82/6-8; Târık, 86/5-6). Ayrıca Kur'ân'da, Astronomi, Jeoloji, Biyoloji, Fizik, Tıp ve Coğrafya gibi pozitif bilim dallarına ait bir takım kevnî âyet de bulunmaktadır (En'âm, 6/97; Hûd, 11/7; Enbiyâ, 21/30; Fussilet, 41/11; Câsiye, 45/13; Mülk, 67/3-5).

Kur'ân'da, söz konusu bilim dallarına ait kevnî âyetlerin yer alması, birçok bilim adamını bu yönden Kur'ân'a yönelmeye ve yorumlamaya sevk etmektedir. Zira Kur'ân üzerinden zaman geçtikçe daha da gençleşen, bilim ve teknoloji ilerledikçe de eşsiz olduğu daha iyi anlaşılmaktadır. Özellikle çağımızda, Kur'ân'ın asırlar öncesinde dile getirdiği ve insanlara kapalı kalmış nice gerçekler keşfedilmektedir. Bu gerçeklerden bazıları zinanın, adet günlerinde cinsel ilişkinin, domuz etinin ve alkolün yasaklanmasıdır. Öncelikle hemen belirtelim ki Allah'ın yasakladığı bir şeyi mümin, ister onun hikmetini bilsin veya bilmesin ondan uzak durması gerekmektedir. Ama Yüce Allah bir şeyi boşu boşuna da yasaklamaz. Yasaklanan şeyin bildiğimiz, bilmediğimiz veya daha sonra ortaya çıkacak birçok zararları da olabilir. Şu da var ki günümüzün bilimsel verileriyle söz konusu yasakların işlenmesinde birçok zararın olduğu da bir gerçektir.

Kur'ân'da insanın en güzel şekilde yaratıldığı (Tin, 95/4), her şeyin onun emrine verildiği (Hac, 22/65) ve insana sayısız nimetler bahşedildiği (İbrâhim, 14/34) belirtilmektedir. Bu nimetlerden biri de hiç kuşkusuz sağlıktır. Çünkü sağlık olmadan hiçbir nimet insana gerçek anlamda huzur ve saadet getirmemektedir. Nitekim Hz.

Peygamber sağlığın dindeki önemi hakkında bir hadisi şeriflerinde şöyle buyurmaktadır:

“İki nimet vardır ki insanların çoğu (onları değerlendirme hususunda) aldanmıştır: Sağlık ve boş zaman.” (Buhârî, 1987: VI/2357).

Kur'ân, fert ve toplumun dünyada sağlıklı olmasını emrettiği gibi, onların itibarını zedeleyecek, beden ve ruh sağlığına zarar verecek davranışları da yasaklamaktadır. Kur'ân'da ibadetlerin temeli ve anahtarı olan elbise temizliğinden (Müddesir, 74/4), vücut temizliğinden (Mâide, 5/6; Tevbe, 9/108), örtünmeden (Nûr, 24/31), içkiden (Mâide, 5/90), ölmüş hayvanların etinden, kandan, domuz etinden (Bakara, 2/173), bulaşıcı hastalıklara neden olma ihtimali olabilen zinadan (En'âm, 6/151; İsrâ, 17/32), anne, kız, kız kardeş, hala, teyze, yeğen, kayın valide, sütkardeş, sütanne gibi yakınlarla evlenmekten (Nisâ, 4/23), adet günlerinde cinsî temastan (Bakara, 2/222), sapık (homoseksüel) ilişkilerden (Şuarâ, 26/165), dengeli, temiz beslenmeden (Bakara, 2/57; A'râf, 7/31) ve şifalı yiyeceklerden (Nahl, 16/69) bahseden pek çok âyet bulunmaktadır.

Çalışmamızda Kur'ân ve modern tıbbâ göre insan sağlığını tehdit eden, zina, adet günlerinde cinsel ilişki, domuz eti ve alkolün yasaklanmasını, bilimsel verilerden yararlanarak incelemeye çalışacağız.

1. Zinanın Yasaklanması

Arada bir nikâh akdi olmaksızın cinsel ilişki anlamına gelen zina kavramı (İsfahânî, 2012: 674), türevleriyle beraber Kur'ân'da dokuz defa geçmektedir (İsrâ, 17/32; Nûr, 24/2-3; Furkân, 25/68; Mümtehine, 60/12).

Kur'ân'da zinanın çirkin bir iş olduğu ve ona yaklaşılmaması gerektiği belirtilmektedir (Furkân, 25/68). Zina, Kur'ân'da Yüce Allah'a ortak koşmak, hırsızlık yapmak (Mümtehine, 60/12) ve adam öldürmek (Furkân, 25/68) gibi büyük günahlar arasında zikredilmektedir. Ayrıca Kur'ân'da zina eden erkekle kadına verilmesi gereken ceza (Nûr, 24/2) ve zina edenlerin ancak birbirleriyle veya Müşriklerle evlenebileceği vurgulanmaktadır (Nûr, 24/3). Aynı zamanda Kur'ân'da hayâsızlık anlamına gelen fahşâ sözcüğü de türevleriyle birlikte birçok âyette geçmekte ve genellikle zina manasına geldiği görülmektedir (Bakara, 2/169, 268; Âl-i İmrân, 3/135; Nisâ, 4/15, 19, 25; En'âm, 6/151; A'râf, 7/28, 33, 80; Yusuf, 12/24; Nahl, 16/90; Nûr, 24/19; Neml, 27/54; Ankebut, 29/28; Ahzâb, 33/30; Şurâ, 42/37; Necm, 53/32; Talâk, 65/1).

Kur'ân, fert ve toplumu korkunç bela ve musibetlerden koruyabilmek ve sağlam temeller üzerinde oturabilmek için kalıcı hükümler getirmektedir. Bu hükümlerden biri de bireyleri, aileleri, nesilleri ve toplumları ifsat eden; edep ve hayâ duygularını yok eden, soyların karışmasına yol açan ve toplumun temel taşı olan aileyi kökünden sarsan, ahlaksızlığın yaygınlaşmasına neden olan zinanın yapılması şöyle dursun, ona yaklaşılmasını ve ona götüren sebepleri de kesin bir şekilde yasaklamaktadır:

“Zinaya yaklaşmayın!” وَلَا تَقْرَبُوا الزَّانَةَ إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلًا
 Çünkü o hayâsızlıktır, çok kötü bir yoldur.” (İsrâ, 17/32).

فَلْتَعَالُوا أَثَلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ أَلَّا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالَّذِينَ إِحْسَانًا وَلَا تَقْتُلُوا
 أَوْلَادَكُمْ مِنْ إِمْلَاقٍ نَحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ وَلَا تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَّنَ وَلَا تَقْتُلُوا
 النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ ذَلِكَمْ وصَاكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

De ki: Gelin, rabbinizin size neleri haram kıldığını okuyayım: O'na hiçbir şeyi ortak koşmayın, ana-babaya iyilik edin. Fakirlik korkusuyla çocuklarımızı öldürmeyin; biz, sizin de onların da rızkını veririz. Kötülüklerin açığına da gizlisine de yaklaşmayın. Haklı bir sebep olmadıkça Allah'ın yasakladığı cana kıymayın. İşte düşünüp anlayasınız diye Allah bunları size emretti. Umulur ki anlarsınız. (En'âm, 6/151).

وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا
 يَزْنُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَامًا

“Onlar, Allah ile birlikte başka bir tanrıya da tapmazlar; haksız yere, Allah'ın dokunulmaz kıldığı insan hayatına kıymazlar, zina etmezler. Zira (bilirler ki) bunları işleyen kimse günahını yükleneyecek.” (Furkân, 25/68).

Yüce Allah bu âyetlerde, namus ve iffet duygusunu rencide eden zinayı ve ona yaklaşmayı yasaklamaktadır. Bir şeye yaklaşmayı yasaklamak, o şeyi yapmayı yasaklamaktan daha etkili olduğu için bu âyetlerde de لَا تَزْنُوا “Zina yapmayın!” ifadesi yerine وَلَا تَقْرَبُوا الزَّانَةَ “Zinaya yaklaşmayın!” ve وَلَا تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ “Kötülüklere yaklaşmayın” tabirleri kullanılmaktadır. Çünkü “zinaya yaklaşmayın” ifadesiyle zinaya götürme tehlikesi bulunan meşru olamayan bir şekilde karşı cinse bakmak, konuşmak, dokunmak, öpmek, göz kırpmak ve yabancı bir erkekle bir kadının bir odada baş başa kalmaları gibi tutum ve davranışlardan da uzak durmayı ifâde etmektedir (Ebu Zehre, 1394: VIII, 4375).

Hem toplumun çekirdeğini oluşturan ailelerin oluşmasını engelleyen, hem de kurulmuş olanların dağılmasına ve perişan olmasına neden olan zinanın büyük bir günah ve çirkin bir suç olduğunu ifâde eden Hz. Peygamber'in de birçok hadisi bulunmaktadır:

1... بايعوني على أن لا تشركوا بالله شيئاً ولا تسرقوا ولا تزنوا ولا تقتلوا ... أولادكم “Allah’a hiçbir şeyi ortak koşmamak, hırsızlık yapmamak, zina etmemek ve çocuklarınızı öldürmemek üzere bana biat ediniz...” (Buhârî, 1987: I/15).

2. “Zina eden kişi zina ettiği sırada (kâmil) mümin olduğu halde zina etmez” (Müslim, ts: 100).

3. إذا زنى العبد خرج منه الإيمان فكان فوق رأسه كالظلة فإذا خرج من ذلك العمل عاد إليه الإيمان “Kişi zina yapınca imanını çıkar ve başının üzerinde bir gölge gibi kalır. Ama bu işi bırakırsa imanını geri döner.” (Tirmizî, ts: V/15).

4. ثلاثة لا يكلمهم الله يوم القيامة ولا يذكهم ولا ينظر إليهم ولهم عذاب أليم شيخ “Yüce Allah, kıyamet gününde üç kişi ile konuşmaz, onları tezkiye etmez, onlara rahmet nazarı ile bakmaz ve onlar için de elim bir azap vardır: Yaşlı olan zinacı, yalan konuşan devlet başkanı ve kibirlenen fakirdir” (Müslim, ts: 172).

Kalpleri karartan, beyinleri tahrip eden, toplumun ahlâkî çöküşünü hızlandıran, milyonlarca insanın sağlığını tehdit eden, sadakatsizlik ve vefasızlığa neden olabilen; yuvaların dağılmasına, binlerce çocuğun yok olmasına, sokaklara atılmasına, anne ve babanın şefkatinden mahrum bırakılmasına sebep olabilen zinanın ve fuhşun İslâm’da yasaklanışının hikmetlerini şöyle sıralayabiliriz:

1. Zinanın yasaklanışı, soyları ve nesilleri muhafaza etmeye dair en önemli ön tedbirlerdendir.

2. Zina neticesinde doğan çocuk, toplumda himayesiz kaldığından ve onun toplumdaki hukuku çiğnendiğinden dolayı zina yasaklanmaktadır.

3. Zinanın yasaklanışı, toplumun temelini teşkil eden ailenin düzenini, güvenini, sadakatini ve devamını sağlamaktadır.

4. Zinanın yasaklanışı, insanların iffet ve namusunu tecavüzden korunmasını sağlamaktadır.

5. Zinanın yasaklanmasının bir başka nedeni de kişilerin sınır tanımayan cinsel fantezileri; karşı cinsle ve aynı cinsle yapılan bir takım seksüel yönelişlere kapı araladığı için HIV/AIDS gibi bir takım hastalıkların ilerlemesine ve artışına neden olabilmektedir. Bu hastalıklar mevcut meşru ilişkilerle de bulaşması muhtemel olsa da bu tür sapkınlıklar ile hastalığın artışında daha hızlı bir ivme ile ilerlediği yapılan araştırmalarda ortaya konmaktadır (Mûyil, 1995: 99-206).

Bu bağlamda Kur’ân, zinayı yasakladığı gibi modern tıp da birçok bakteri, virüs, parazit ve mantar gibi insan sağlığını tehdit eden gonore (bel soğukluğu), sifiliz, chlamydia enfeksiyonu, trikonomiyaz ve HIV/AIDS, gibi birçok bulaşıcı hastalığın cinsel yolla bulaştığını tesbit etmektedir (Fındık ve Arslan, 2006: 873).

Bilindiği gibi İlk defa 1981 yılında Amerika’da tanımlanan AIDS, (kazanılmış bağışıklık yetersizliği sendromu) HIV olarak kısaltılan (insan bağışıklık yetersizliği virüsü) virüsünün sebep olduğu bir hastalıktır. Hastalık, HIV/AIDS kısaltması şeklinde de gösterilmektedir. Bu hastalığı taşıyanların vücut sıvılarının, bu virüsü taşımayanların vücutlarına girmesiyle bulaşmaktadır. Virüs, bu hastalığa bulaşan bireylerin kan, sperm, anne sütü ve vajina salgısında bulunmaktadır. HIV, bu hastalığa bulaşmayan bireylerin vücuduna, penis, vajina, rektum, anüs, damar yolu, ağız, burun ve göz gibi organların derideki kesik ve çatlaklardan girebilmektedir. Bu hastaların %80-85’i bu hastalığa cinsel ilişki yoluyla yakalanmaktadır. Ayrıca kan bulaşması, anneden bebeğe gebelik döneminde, doğum veya emzirme sırasında bulaşması, enfekte organ ve doku nakli yoluyla da bulaşabilmektedir (Ataman-Hatipoğlu vd., 2016: 3-4).

Dünyada günde yaklaşık 14500, dakikada 10 yeni vakanın meydana gelmesine neden olan, çağımızın salgını olarak da bilinen HIV/AIDS hastalığı, hızla yayılmakta ve her bölgeyi de tehdit etmektedir (Tümer ve Ünal, 2001: 446).

Günümüze kadar yaklaşık 40 milyon kişinin ölümüne sebep olan HIV/AIDS enfeksiyonu, erkekler arası homoseksüelin yaygın olduğu çoğu gelişmiş ülkelerde, heteroseksüel (karşı cinsellik) temas ve damar içi ilaç kullanımı ile bu hastalığa bulaşanların sayısında artış gözlenmektedir. UNAIDS (Birleşmiş Milletler AIDS ile Mücadele Programı) verilerine göre; 2016 yılı itibariyle dünyada 36,7 milyon HIV ile enfekte, 1,8 milyon ise yeni vaka bulunmaktadır (Sağlık Bakanlığı, 2018: 8).

Sağlık bakanlığı verilerine göre; ülkemizde 1985’ten 01.11.2018 tarihine kadar tesbit edilebilen 18557 HIV (+) kişi ve 1736 AIDS vakası meydana gelmektedir. Bu vakaların %79,6’sı erkek, %20,4’ü kadınlardan oluşmaktadır. Vakaların bulaş yoluna göre %49,6’sı cinsel yolla, %1,3’ü damar içi madde kullanımıyla bulaşmakta, %48,3’ün de bulaşma nedeni bilinmemektedir. 2011 yılında bu hastalığa yakalananların sayısı 673 iken, 2017 yılında bu sayı dört katından daha fazla artış göstererek 3029 kişi olmaktadır.¹

Aynı zamanda zina, cinsel ilişki sonucu bulaşan Gonore (bel soğukluğu) hastalığına da neden olabilmektedir. Bu hastalık dünya çapında cinsel münasebetle bulaşan enfeksiyonların en yaygınıdır. Gonore hastalığı, kadın ve erkek her cinste de görülmekte, vajinal, anal ve oral yolla cinsi temasla bulaşmaktadır. Bu hastalık en çok

¹ <https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/bulasici-hastaliklar/862-hiv-aids/1135-istatistik.html> (Erişim Tarihi: 22.01.2020).

gençlerde görülmektedir. Zira CDC (ABD Hastalık Kontrol ve Koruma Merkezleri)'ye göre ABD'de 570.000 vaka 15-25 yaş arası gençlerde görülmektedir.²

Görüldüğü gibi Yüce Rabbimizin haram kıldığı bir eylemin adı olan zinanın yasaklanmasında, elbette bizim bilebildiğimiz veya bilemediğimiz fert ve toplum için bazı faydaların olması muhtemeldir. Olmadığını bile farz etsek bunun sınavın bir parçası olması bile önemli bir unsurdur. Fakat yapılan inceleme ve araştırmalarda görülmektedir ki ele aldığımız eşcinsellik, lezbiyenlik, transseksüellik, homoseksüellik gibi fitrata ve insan doğasına aykırı olan tüm cinsel sapkınlıklar, kişilerinin bir takım psikolojik ve sosyolojik travmalara ve rahatsızlıklara uğramalarına neden olduğu gibi, insan sağlığını olumsuz yönde etki eden bazı rahatsızlıklara neden olduğu da anlaşılmaktadır.

2. Adet Günlerinde Cinsel İlişkinin Yasaklanması

Sözlükte “akmak” anlamına gelen حَيْضُ sözcüğü, bir fıkıh terimi olarak da ergenlik çağına giren sağlıklı bir kadının rahminden düzenli aralıklarla gelen kanı ifâde etmektedir (Curcânî, 2013: 99; Ezherî, 1399: 67). Belirli bir vakitte ve nitelikte kadının döl yolundan çıkan kan anlamındaki حَيْضُ kelimesinin mimli masdârı مَجِيضُ şeklinde mekân veya zaman ismi olabilmektedir. Buna göre مَجِيضُ, hayız yeri veya zamanı anlamına gelmektedir (İsfahânî, 2012: 451).

حَيْضُ sözcüğü türevleriyle birlikte, âdet halinde bulunan kadınlarla cinsel ilişkinin yasaklanması (Bakara, 2/22) ve âdetten kesilmiş veya henüz âdet görmemiş kadınların iddet sürelerinin belirlenmesi (Talâk, 65/4) şeklinde Kur'ân'da iki sûrede dört defa geçmektedir.

Kur'ân, âdet halinde bulunan kadınlarla cinsel ilişki yasağını şöyle beyân etmektedir:

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَجِيضِ قُلْ هُوَ أَدَىٰ فَأَعْتَرُوا النِّسَاءَ فِي الْمَجِيضِ وَلَا تَقْرَبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطْهُرْنَ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ

Sana kadınların aybaşı hallerini soruyorlar. De ki: O bir rahatsızlıktır. Bu sebeple âdet günlerinde kadınlardan ayrı durun, temizlenmedikçe onlarla cinsel ilişkide bulunmayın. İyice temizlendiklerinde onlara Allah'ın emrettiği şekilde yaklaşın. Allah çok tövbe edenleri sever ve içi dışı temiz olanları sever. (Bakara, 2/222).

² <http://www.seyahatsagligi.gov.tr/Site/HastalikDetay/Bel-Soguklugu> (Erişim Tarihi: 01.05.2020).

Bu âyette, âdet halinde bulunan kadınlarla cinsî temasın, kadına eziyet olduğu, âdetten temizleninceye kadar onlarla cinsel ilişkiden sakınılması ve daha sonra Yüce Allah'ın emrettiği şekilde onlara yaklaşılması emredilmektedir.

Medine'deki bazı kabilelerin Yahudilerle yakın ilişkileri olduğundan onların bazı örf ve adetlerinden etkilenmişlerdi. Bu adetlerden biri de hayızlı olan kadınlarla ilgili idi. Yahudiler âdet halindeki kadınlarla aynı evde yatmadıkları gibi onlarla birlikte yemek de yemezlerdi (Müslim, ts: 302). Mecusîler de Yahudiler gibi âdet halinde bulunan kadınlardan uzak dururken, Hristiyanlar ise hayız önemsemiyorlardı ve âdetli kadınlarla cinsel ilişkiden kaçınmıyorlardı. Kadınları sosyal hayattan dışlayan Yahudilerin bu uygulamaları karşısında bazı Sahâbiler, bu konudaki İslâm'ın yaklaşımını öğrenmek için Hz. Peygamber'e soru sormaları karşısında söz konusu âyetin nazil olduğu rivâyet edilmektedir (Kurtubî, 1964: III, 81).

Bu âyette geçen أَدَى sözcüğü, bir canlının nefesine, cismine ve kazancına ilişkin dünyevî veya uhrevî zarar manasına gelebileceği gibi (İsfahânî, 2012: 451), insanı tiksindiren bir kirlilik ve pislik anlamına da gelmektedir. Yani yaklaşanı tiksindiren, kokusu kötü, rengi bozuk, karışımı kirli, pis ve değersiz bir kan olduğundan bu haldeki kadınla cinsî münasebetten uzak durulması istenmektedir (Taberî, 2000: IV, 374-375).

Bu âyetteki فَاعْتَزَلُوا النِّسَاءَ فِي الْمَجْبِضِ وَلَا تَقْرُبُوهُنَّ “Bu sebeple âdet günlerinde kadınlardan ayrı durun ve onlara yaklaşmayın” emirleri, onlarla cinsel ilişkide bulunmamak şartıyla uzak kalmayı ve yaklaşmamayı beyân etmektedir. Yoksa onların bedenlerinden uzak kalmayı ve bütün münasebetleri kesmeyi ifâde etmemektedir (Taberî, 2000: IV, 374-377).

Böylece Kur'ân-ı Kerîm'de, batıl inançların aksine, kadınları sosyal hayatın dışına itecek ve onları hakir görecek hiçbir hüküm bulunmamakta, sadece âdet dönemindeki kadının hem fizyolojik hem de psikolojik olarak etkilendiğine dikkat çekmektedir. Nitekim âyetin devamındaki فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ “temizlendiklerinde onlara Allah'ın emrettiği şekilde yaklaşın” hükmü, Hz. Peygamber'in bu konudaki beyânları ve âdet gören eşleri ile münasebetleri bu durumu açık bir şekilde şöyle ortaya koymaktadır:

1. اصْنَعُوا كُلَّ شَيْءٍ إِلَّا النِّكَاحَ. “Nikâh (cinsel ilişki) dışında her şeyi yapınız.” (Müslim, ts: 302).

2. “Hz. Peygamber, âdet dönemindeki hanımlarına elbise üzerinden dokunurdu.” (Taberî, 2000: IV, 382).

3. Hz. Aişe'ye "eşi hayızlı olan erkeğe kadının neresi helal olur?" diye soru sormaları üzerine, o şöyle cevap vermiştir: *كل شيء إلا الجماع* "Cinsel ilişki dışında her şey helaldir." Başka bir rivâyette ise: *كل شيء إلا فرجها* "Kadının cinsel organı (vajinal yol) dışında her şey" helaldir (Taberî, 2000: IV, 377-378).

4. *مَنْ أَتَى حَائِضًا أَوْ امْرَأَةً فِي دُبُرِهَا أَوْ كَاهِنًا فَصَدَّقَهُ بِمَا يَقُولُ فَقَدْ كَفَرَ بِمَا أَنْزَلَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ* "Kim âdet halindeki kadınla cinsel ilişkide bulunur veya onun dübürünü (anüsünü) kullanırsa ya da bir kâhine gidip onun dediğini onaylarsa, Muhammed'e nazil olanı inkâr etmiş olur." (İbn Mâce, ts: 639).

Görüldüğü gibi Kur'ân'ın hükümlerinde ve Hz. Peygamber'in uygulamalarında kadını âdet halinde sosyal hayattan dışlayan Yahudi, Hristiyan ve Mecusilerdeki batıl adet ve inançların aksine, cinsel münasebet ve bazı ibadetlerden muaf tutulmaları dışında günlük hayatlarına, özel, aile ve sosyal ilişkilerine herhangi bir sınırlama getirilmemektedir.

Kur'ân'ın âdet dönemdeki kadınla cinsel ilişki yasağını modern tıp da teyit etmektedir. Modern tıbbıya göre bu dönemde cinsel ilişkinin muhtemel zararlarını şöyle sıralayabiliriz:

1. Normal şartlarda kadının vajinasında laktik asit bulunmaktadır. Bu asit, vajinayı zararlı bakterilerden korumaktadır. Âdet döneminde ise asit oranı düştüğünden vajinal ortam zararlı bakterilerin çoğalması için uygun bir ortam haline gelebilmektedir.

2. Âdet dönemindeki cinsî münasebet, mikropların artmasına ve vajinadaki tahrişin artmasına neden olabilmektedir.

3. Bu dönemde daha fazla hassas olan kadının genital organları olan döl yatağı, rahim kanalları ve vajina cinsel ilişki neticesinde iltihaplanmalara yol açabilmektedir.

4. Rahmin iç zarı bu dönemde düştüğü için yara halinde olduğundan ve âdet nedeniyle de genişlemiş bir şekilde bulunduğundan, mikroplar cinsel ilişki neticesinde vajinaya rahat bir şekilde geçebilmektedir.

5. Âdet döneminde döl yatağı geniş olduğundan ve kanayan damarlar da açık olduğundan mikroplar kolayca döl yolunda iltihaplanmalara neden olabilmektedir.

6. Kadın bu dönemde psikolojik olarak cinsel ilişkiye girmek istemediğinden cinsel ilişkiden uzak kalabilmekte ve ondan nefret edebilmektedir.

7. Âdet döneminde genital bölge, âdet toksinleri denilen zararlı maddeleri içermektedir. Âdet döneminde kadınların maruz kaldığı hastalıklar bile, kendi kendine zehirlenme durumunu göstermektedir.

8. Âdet görme sırasındaki cinsel ilişkinin zararı ile ilgili en önemli yeni keşiflerden biri de âdet kanında bulunan arsenik, iyot, fosfor ve magnezyum gibi zararlı maddelerin varlığı laboratuvar incelemesiyle doğrulanmasıdır.

9. Âdet döneminde rahmin kasılması ve genital organların tıkanmasından kaynaklı kanama meydana gelmekte ve cinsel ilişki kanamanın şiddetini artırmaktadır.

10. Âdet döneminde tedirgin ve heyecanlı olan kadın, cinsel ilişki ile birlikte tedirginliği ve heyecanı daha da artmakta ve âdet döneminin düzensizliğine de yol açabilmektedir.

11. Kadınlar bu dönemde hastalıklara karşı dirençleri zayıf olduğundan enfeksiyon ve mikroplara daha fazla maruz kalabilmektedirler.

12. Âdet kanının kötü kokusu erkeğe eziyet verebildiği gibi, bu kanda bulunan mikropların erkeğin cinsel organına temasıyla, erkekte idrar yolu enfeksiyonlarına neden olabilmektedir.

13. Âdet dönemindeki cinsel münasebetin zararından en çok kadınlar etkilenmektedir. Çünkü hastalığın erkeklerden kadınlara geçme ihtimali %80 iken, kadınlardan erkeğe geçme ihtimali ise %20'dir (Mûyil, 1995: 64-66).

Görüldüğü üzere kişilere kendilerine helan olan eşleriyle özel günlerde yaklaşmamak Yüce Rabbimiz ve Sevgili Peygamberimiz tarafından yasaklandığı gibi bu hususta modern tıbbın verileri de aynı paralelde olumsuzlayan şeyler söylemektedir.

3. Domuz Etinin Yasaklanması

Kur'ân, insan sağlığını korumak için temel kurallar koymakta ve bu kurallara uymayı da emretmektedir. Bu kurallardan biri de helal ve temiz olan yiyecek ve içeceklerden istifade etmek, zararlı olanlardan da kaçınmaktır. Aynı zamanda Kur'ân, insan için faydalı, temiz, güzel, iyi ve yararlı olan her yiyecek ve içeceği helal kılmaktadır (Bakara, 2/168; Mü'minûn, 23/51). İnsana zarar verebilecek pis, habis ve çirkin olan her türlü yiyecek ve içecekleri de yasaklamaktadır (Bakara, 2/173; Mâide, 5/3; En'âm, 6/145; A'râf, 7/157; Nahl, 16/15).

Ayrıca Kur'ân, insan için faydalı olan hayvanların etlerini yemeyi serbest bırakmakta, pis ve zararlı olan domuz etini ise yasaklamaktadır. Kur'ân'da domuz anlamına gelen خنزير sözcüğü beş defa geçmektedir (Bakara, 2/173; Mâide, 5/3, 60; En'âm, 6/145; A'râf, 7/157; Nahl, 16/15).

Kur'ân'da pislik olarak nitelenen ve eti yasaklanan tek hayvan türü domuzdur. Kur'ân'da domuz etinin yanı sıra yenilmesi yasak olan hayvanlarla alakalı şu açıklamalar bulunmaktadır:

1. **إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهْلَ بِهِ لِغَيْرِ اللَّهِ فَمَنْ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ**

“Allah size yalnızca murdar eti, kanı, domuz etini ve Allah'tan başkasının adına kesilmiş olanı haram kıldı. Ama biri zorda kalırsa, haksızlığa sapmadıkça, sınırı aşmadıkça kendisine günah yoktur. Biliniz ki Allah bağışlayıcıdır, merhametlidir.” (Bakara, 2/173).

2. **حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالدَّمُ وَلَحْمُ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهْلَ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْفُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالنَّطِيحَةُ وَمَا أَكَلَ السَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ وَأَنْ تَسْتَقْسِمُوا بِالْأَزْلامِ ذَلِكَ فِسْقٌ الْيَوْمَ يَبْسُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنَ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمْ الْإِسْلَامَ دِينًا فَمَنْ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ غَيْرَ مُتَجَانِفٍ لِإِثْمٍ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ**

Murdar hayvan, kan, domuz eti, Allah'tan başkası adına kesilmiş, boğulmuş, vurularak öldürülmüş, yuvarlanıp ölmüş, boynuzlanarak öldürülmüş hayvanlarla canlı iken yetişip kestiklerinizin dışında yırtıcıların yediği hayvanlar, dikili taşlar adına boğazlanmış hayvanlar ve fal oklarıyla paylaşmanız size haram kılındı. Çünkü bunlar doğru yoldan sapmaktır. Bugün, kâfirler dininiz hakkında ümitlerini yitirmişlerdir. Onlardan korkmayın, benden korkun. Bugün sizin için dininizi kemale erdirdim, size nimetimi tamamladım, sizin için din olarak İslâmiyet'i beğendim. Kim açlıktan darda kalırsa, günah sınırına varmaksızın yiyebilir. Şüphesiz ki Allah çok bağışlayıcı ve esirgeyicidir. (Mâide, 5/3).

3. **قُلْ لَا أَجِدُ فِي مَا أُوحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَى طَاعِمٍ يَطْعَمُهُ إِلَّا أَنْ يَكُونَ مَيْتَةً أَوْ دَمًا أَوْ مَسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ خِنْزِيرٍ فَإِنَّهُ رِجْسٌ أَوْ فِسْقًا أُهْلَ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ فَمَنْ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ رَبَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ**

De ki: "Bana vahyedilende, murdar et veya akıtılmış kan yahut domuz eti -ki pisliğin kendisidir- ya da günah işlenerek Allah'tan başkası adına kesilmiş bir hayvandan başka, bunu (haram dediğinizi) yiyecek kimse için yasaklanmış bir şey bulamıyorum. Başkasına zarar vermemek ve sınırı aşmamak şartıyla, kim (yasaklananlardan) yemek zorunda kalırsa, bilsin ki Rabbin bağışlayan ve esirgeyendir. (En'âm, 6/145).

4. **إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهْلَ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ فَمَنْ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ**

“Allah size sadece murdar eti, kanı, domuz etini ve Allah'tan başkası adına kesilmiş olanı haram kıldı. Ama biri zorda kalırsa,

haksızlığa sapmadıkça, sınırı aşmadıkça; bilsin ki Allah bağışlayıcıdır, merhametlidir.” (Nahl, 16/115).

Yüce Allah bu âyetlerde, sadece domuz etinin haram olduğunu belirtmişse de müfessirlerin çoğuna göre domuzun kemiği, yağı, sütü ve diğer bütün organları da haramdır. Kanaatimize göre birçok âlimin de ifâde ettiği gibi, bu âyetlerde sadece domuz etinin haram olduğunun belirtilmesinin temel nedeni, onun etinden en çok yararlanmasındandır (Râzî, 1420: V, 192; Beğâvî, 1997: I, 183; İbnu'l-Cevzî, 1422: I, 133).

Mâide 3. âyette domuz eti فسق/Allah'ın emrini terk etmek, doğru yoldan sapmak, En'âm 145. âyetinde ise رجس/pislik olarak nitelendirilmektedir. Rics/pis şey ise dört açıdan olmaktadır:

1. Mizaç açısından,
2. Akıl açısından,
3. Şer'î/din açısından,
4. Veya bunların tümü açısından pis olmaktadır. Domuzun pisliği ise şer'î/din yönündendir (İsfahânî, 2012: 598). Domuzun pislik olarak nitelendirilmesinin asıl nedeni, beslenme tarzı ve pislikle beslenmesinden kaynaklanmaktadır (Beydâvî, 1418: II, 87).

Kur'ân'da فسق ve رجس olarak nitelendirilen domuz etinin pek çok hastalığa sebep olduğu ve insana verdiği zararların da öldürücü boyutlara ulaştığı hususu bilim adamları tarafından da teyit edilmektedir. Zira bu alanda yapılan araştırmalar, hayvanlar arasında en çok domuz etinin insana hastalık bulaştırdığını ortaya koymakta ve domuz etinde, kanında bağırsaklarında ve yağında birçok tehlikeli mikropların bulunduğunu modern tıp da teyit etmektedir. Nitekim modern tıbbı göre domuz eti hem sağlığa zararlı hem de şu hastalıklara da yol açmaktadır:

1. Domuz eti çok yağlıdır. Yenildiği takdirde kandaki yağ miktarını artırmaktadır. Zira dananın etinde %10, koyunun etinde %20, kuzunun etinde %23 ve domuzun etinde ise % 35 oranında yağ bulunmaktadır. Yağın kanda yüksek seviyede kalması, damarların daralmasına, sertleşmesine, kalp damarlarının tıkanmasına, bunama ve felç gibi birçok hastalığa neden olmaktadır (Nurbaki, 2017: 271-272).

2. Domuza özgü olan bağırsak kurdu, sindirim sistemi bozulması, kansızlık, sancı, ishal, kusma, depresyon, karamsarlık, sara nöbetleri ve şiddetli sinir gerilmesi gibi birçok hastalığa neden olmaktadır. Bu kurtçuktaki en tehlikeli şey ise larvaların kan akışına girerek beyin, kalp, karaciğer, akciğer gibi vücuttaki hayati öneme sahip olan organlara zarar vermesidir (Neccâr, 2008: I, 539).

3. Hayvanlar arasında ürik asidi en çok domuz taşımaktadır. Domuz dışındaki hayvanlar bu maddenin çoğunu dışarı atmaktadır.

Domuz ise ürik asidin ancak % 2'sini dışarı atabilmekte ve geriye kalan %98'lik oran ise domuz etinin bir parçası haline gelmektedir. Bundan dolayı domuz etini yiyenlerde, eklem ağrıları ve kandaki kolesterol oranı artmakta ve ani ölümlere yol açan damar sertliği, kalp hastalığı ve göğüs kesilmeleri gibi birçok hastalığa neden olmaktadır (Yusuf, 2003: 650).

4. Domuz etinin sebep olduğu ölümcül bir hastalık da trişin mikrobudur. Çoğu zaman kaslara yerleşen bu mikrop, ağır kas hastalığına, damar tıkanmasına, kolera, tifo ve ishal gibi hastalıklara yol açmaktadır (Nurbaki, 2017: 271).

Bunların dışında domuz eti, domuz şeridine, cinsel hayatı düzenleyen hormonların düzensizliğine, deri hastalıklarına, görme arızalarına, alerjik hastalıklara, dokulardaki şişmelere ve lenf bezlerinin iltihaplanmasına sebep olmaktadır. Domuz eti, kolon, prostat, pankreas, rahim, meme ve safra kesesi kanser türlerine; sinir sistemi ülserine, kronik bacak ülserine, egzama, beyin ve kalp kasının iltihaplanması gibi pek çok hastalıklara neden olmaktadır (Neccâr, 2008: I, 539-542).

Aynı zamanda domuz eti, akciğer tüberkülozu, tifo gibi bakteriyel hastalıklara; beyin, kalp kası ve grip gibi nice virüslü hastalıklara; sıtma, karaciğer ve dalak büyümesine; akciğer, kalp kasları ve menenjit iltihabı gibi birçok mikrobik hastalıklara yol açtığı bilimsel olarak kanıtlanmıştır (Yusuf, 2003: 649-650).

Görüldüğü üzere domuz eti, Yüce Rabbimiz tarafından kesin bir şekilde yasaklanmıştır. Yasak olmasının birçok hikmeti olabilir ama bizim illetimiz ve gerekçemiz onun Rabbimiz tarafından yasaklanmasıdır. Zira Yüce Allah tarafından kesin bir şekilde yasaklanan bir şeyin hikmeti bilinsin veya bilinmesin müminin elbette ondan kaçınılması gerekmektedir. Aynı zamanda domuz etinin pek çok hastalığa sebep olabileceği, insan sağlığına zarar verebileceği, zararların da öldürücü boyutlara ulaşabileceği gerçeğini bilim adamları da teyit edilmektedir.

4. Alkolün Yasaklanması

Sözlükte “örtmek, gizlemek ve saklamak” gibi anlamlara gelen خمر sözcüğü, akli örtüğünden özelde şarabın, genelde de sarhoşluk veren her şeyin adı olarak kullanılmaktadır (İbn Manzûr, ts: IV, 254; İsfahânî, 2012: 516).

خمر sözcüğü, türevleriyle birlikte Kur'an'da altı defa geçmektedir (Bakara, 2/219; Mâide, 5/90-91; Yusuf, 12/36, 41; Muhammed, 47/15). Kur'an'da içkinin güzel bir rızık olmadığı (Nahl, 16/67), zararlarının faydalarından fazla olduğu (Bakara, 2/219),

sarhoşken namaza yaklaşmanın yasak olduğu (Nisâ, 4/43), şeytan işi bir pislik olduğu (Mâide, 5/90-91) ve cennetliklerin nimeti olduğu (Muhammed, 47/15) beyân edilmektedir.

Kur'ân, yükümlüklerin tebliği ve insanların ıslahı meselelerinde ikna edici bir metot ve tedricî; yani adım adım ilerleyen bir yöntem takip etmektedir. Özellikle toplumda adet haline gelmiş uygulamaların bir anda yasaklanmasının meydana getireceği sarsıntıyı Hz. Âişe'nin şu sözü bu hususu güzel bir şekilde ifade etmektedir:

ولو نزل أول شيء لا تشربوا الخمر لقالوا لا ندع الخمر أبدا ولو نزل لا تزونا لقالوا لا ندع الزنا أبدا

“Eğer Kur'ân'ın ilk nazil olan âyetleri ‘içkiyi içmeyin ve zina etmeyin’ şeklinde olsaydı insanlar içkiyi ve zınayı hiçbir zaman terk etmeyeceklerini söyleyeceklerdi.” (Buhârî, 1987: IV/1910).

Kur'ân'ın indiği dönemde Araplar arasında içki yaygın olarak kullanılmaktaydı. Kur'ân içkiyi yasaklarken tedricî metodu takip etmekte ve insanların alışkanlıklarından hemen kurtulamayacaklarını dikkate alarak önce imanın sağlam temeller üzerinde oturmasını sağlamakta daha sonra onu şu dört aşamada kesin bir şekilde yasaklamaktadır:

1. Kur'ân, içkinin güzel bir rızık olmadığını şu âyetle belirtmektedir:

وَمِنْ ثَمَرَاتِ النَّخِيلِ وَالْأَعْنَابِ تَتَّخِذُونَ مِنْهُ سَكَرًا وَرِزْقًا حَسَنًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ “Hurma ağaçlarının ve üzüm asmalarının ürünlerinden hem içki hem de güzel besinler elde edersiniz. Bunda da aklını kullanan bir topluluk için açık delil vardır.” (Nahl, 16/67).

Bu âyetten, Yüce Allah'ın insanlara birçok nimet verdiği anlaşılmakta ve bunlardan ibret alınması istenmektedir. Ayrıca bu âyet, meyvelerden elde edilen besin maddelerini güzel rızık olarak nitelendirmektedir. Fakat içki, meyvelerden üretildiği halde onun güzel rızık olarak nitelendirilmemesi, iyi, makul ve güzel bir madde olmadığını göstermektedir.

2. İçki hakkında ikinci sırada nazil alan ve onda büyük günah ve faydalar bulunduğunu, ancak zararlarının faydalarından daha fazla olduğunu belirten şu ayettir:

سَيَأْتِيكَ مِنَ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ قُلٌّ فِيهِمَا إِنْ كَبِيرٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَإِنَّهُمَا أَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا وَيَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلِ الْعَفْوَ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ

Sana içkiyi ve kumarı soruyorlar. De ki: Bu ikisinde insanlar için büyük zarar ve bazı faydalar vardır; zararları da faydalarından büyüktür. Sana neyi infak edeceklerini de soruyorlar. De ki: İhtiyaç fazlasını. Allah sizin için âyetlerini işte böyle açıklıyor ki düşünesiniz. (Bakara, 2/219).

Bu âyet, Hz. Ömer ve Hz. Muâz gibi bir grup sahâbe Hz. Peygamber'e içki hakkında hüküm vermelerini istemeleri, çünkü içkinin aklı giderdiğini, malı telef ettiğini ifade etmeleri üzerine indiği ve bu âyetten sonra sahâbeden bir kısmının da içki içmeyi bıraktığı rivâyet edilmektedir (Beğâvî, 1997: I, 249; Zemahşerî, 1407: I, 260).

3. İçki konusunda iniş sırasına göre üçüncü olarak nazil olan ve müminleri sarhoşken ne söylediklerini anlayıncaya kadar cemaatle namaza yaklaşmalarını yasaklayan şu âyettir:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَارَى حَتَّى تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِي سَبِيلٍ حَتَّى تَغْتَسِلُوا وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَوْ عَلَى سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُورًا غَفُورًا

Ey iman edenler! Siz sarhoş iken ne söylediğinizi bitinceye kadar, yolcu olan müstesna olmak üzere, cünüp iken de gusledinceye kadar namaza yaklaşmayın. Eğer hasta olur veya bir yolculuk halinde bulunursanız yahut sizden biriniz ayak yolundan gelirse yahut kadınlara dokunup da -bu durumlarda- su bulamamışsanız o zaman temiz bir toprağa yönelin (teyemmüm edin); yüzlerinize ve ellerinize sürün. Şüphesiz Allah çok affedici ve bağışlayıcıdır (Nisâ, 4/43).

Bu âyette, sarhoşken namazın kılınması yasaklanmakta ve içkinin yasaklanması ile ilgili yeni bir adım atılmaktadır. Rivâyet edildiğine göre Abdurrahman b. 'Avf, Hz. Peygamber'in ashâbından bir grubu davet etmek için yemek hazırlamış. Misafirler yemekten sonra içki içmiş ve sonunda sarhoş olmuşlardır. Akşam namazı vakti gelince Hz. Ali imamlık yapmıştır. Namazda Kâfirûn sûresini anlamını değiştirecek şekilde yanlış okuyunca söz konusu âyet nazil olmuştur (Taberî, 2000: VIII, 376).

4. İçki hakkında dördüncü sırada son nazil olan, onu kesin bir şekilde yasaklayan ve şeytan işi bir pislik olduğunu bildiren şu âyetlerdir:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ رَجْسٌ مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (90) إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ الصَّلَاةِ فَهَلْ أَنْتُمْ مُنْتَهُونَ

Ey iman edenler! İçki, kumar, dikili taşlar, fal okları şeytan işi iğrenç şeylerdir. Bunlardan kaçın ki kurtuluşa eresiniz. 91. Şeytan içki ve kumar yoluyla aranızda düşmanlık ve kin sokmak, sizi Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister. Artık vazgeçtiniz değil mi? (Mâide, 5/90-91).

Yukarıdaki âyetlerin tefsirinde içkinin kesin bir şekilde yasaklandığına dair birçok rivâyet bulunmaktadır. Bir rivâyete göre Hz. Ömer, aklın ve malın zayi olmasına neden olan içkinin

yasaklanması için *اللَّهُمَّ بَيِّنْ لَنَا فِي الْخَمْرِ بَيِّنَاتًا شَافِيًا* “Allah’ım içki hakkında bize şifa verici açıklamalarda bulun” şeklinde dua edince bu âyetler nazil olmuştur. Âyetin sonu olan *فَهَلْ أَنْتُمْ مُنْتَهُونَ* “Artık vazgeçtiniz değil mi?” cümlesi karşısında Hz. Ömer ve bazı sahabîler: *اِنَّتَهَيْتَنَا يَا رَبِّ*. “Ey Rabbimiz vazgeçtik” demişlerdir (Taberî, 2000: X, 566-569; Râzî, 1420: XII, 425; İbn ‘Aşûr, 1984: VII, 22).

Diğer bir rivâyet göre içki içen ve sarhoş olan bir grup muhacir ile ensar arasında kavganın çıkmasıyla Sa’d b.Vakkâs’ın burnu yaralanmış ve ardından içkiyi kesin bir şekilde yasaklayan bu âyetler nazil olmuştur (Taberî, 2000: X, 569).

Kur’ân’ın içki yasağında takip ettiği bu tedricî yöntem sahâbe tarafından sevinçle karşılanmıştır. Nitekim Hz. Peygamber,

إن الله تعالى حرم الخمر فمن أدركته هذه الآية وعنده منها شيء فلا يشرب ولا يبيع “Yüce Allah, içkiyi haram kılmıştır. Kimin yanında ondan bir şey bulunduğu halde bu âyet kendisine ulaşırsa onu ne içsin ne de satsın” buyurunca, insanlar yanlarında bulunan içkileri hemen Medine sokaklarına dökmüş ve içki kaplarını imha etmişlerdir (Müslim, ts: 1578).

Böylece Kur’ân, insanlar arasına kin ile düşmanlık sokan; onları Yüce Allah’ı anmaktan ve namazdan alıkoyan içkiyi kesin bir şekilde haram kılmaktadır. İçkinin haram kılınmasında birçok hikmet bulunmaktadır. İçkinin insanı diğer canlılardan ayıran akla, bedene, mala ve insanların birbirlerine karşı olan ilişkilerine birçok zararı bulunmaktadır.

Hz. Peygamber’in de bütün kötülüklerin temel kaynağı olan içkinin tanımı, yasaklanmasının hikmetleri, zararları, üretimi, satımı, hastalıklara neden olduğu ve uhrevî cezasıyla ilgili birçok hadisi bulunmaktadır:

1. *كل مسكر خمر وأن كل خمر حرام* “Sarhoş edici her şey içkidir ve her içki de haramdır.” (Buhârî, 1987: V/2119).

2. *ما أسكر كثيره فقليله حرام* “Çoğu sarhoşluk veren şeyin azı da haramdır.” (Ebu Dâvûd, 1994: III/368).

3. *كل مسكر خمر وكل مسكر حرام ومن شرب الخمر في الدنيا فمات وهو يذمها* “Sarhoş edici her şey içkidir ve her içki de haramdır. Kim dünyada içki içer de ona devam ederken tevbe etmeden ölürse, ahiret içkilerinden içemez.” (Müslim, ts: 2003).

4. *لعن رسول الله صلى الله عليه وسلم في الخمر عشرة عاصرها ومتعصرها* “Resûlullah, içki hakkında şu on kişiye lanet etti: içkiyi sıkana, sıkıtırana, içene, taşıyana, taşıtana, sunana, satana, parasını yiyene, satın alana ve satın aldırana.” (Ebu Dâvûd, 1994: III/366).

5. انه ليس بدواء ولكنه داء. “Muhakkak ki içki deva değildir, bilakis hastalıktır.” (Müslim, ts: 1984).

Birçok kötülüğün kaynağı olan alkol, kişiyi Rabbine yakın olmasını engellemesine, insanlar arasında kin ve husumetin oluşmasına, nice yuvaların yıkılmasına ve düşmanlıkların artmasına sebep olduğu gibi, insanların ruh ve beden sağlığı üzerinde de olumsuz etkilere neden olduğu bilimsel olarak tespit edilmektedir. Zira modern tıba göre alkol, merkezi sinir sistemini baskılamakta, beyne zarar vermekte, depresyona, karaciğer sirozuna, karaciğer yağlanması, akciğer veremine, pankreas iltihabına, yüksek tansiyona, ülser, mide, ağız, yemek borusu kanserine ve diğer iç organ kanserlerine yakalanma riskini artırmaktadır. Ayrıca insanın kavrama ve hatırlamada güçlük çekmesine, kalp damar hastalıklarına yakalanmasına, intihara sürüklenmesine, hafıza kaybına, bağışıklık sisteminin baskılanmasına ve cinsel işlev bozukluklarına neden olmaktadır. Aynı zamanda alkol kullanan hamilenin düşük yapmasına, bebekte zekâ geriliğine, gelişimine, kalp bozukluklarına, iskelet sistemine ve zihin geriliği gibi birçok hastalığa sebep olmaktadır (Straus ve Straus, 2009: 342; Özyazıcı, 1997: 65-83).

Sonuç

Kur'ân, birey ve toplumun sağlığını korumak için temel kurallar koymakta ve insanın itibarını zedeleyecek, beden ve ruh sağlığına zarar verecek davranışları da yasaklamaktadır. Kur'ân, temiz, güzel, yararlı olan her yiyecek ile içeceği helal kılmakta ve insana zarar verebilecek her türlü yiyecek ve içeceği de yasaklamaktadır. Ayrıca Kur'ân, insan sağlığını sağlam temeller üzerinde oturabilmek için kalıcı bazı hükümler de getirmektedir. Bu hükümlerden biri, toplumları ifsat eden zinayı ve ona götüren her şeyi de yasaklamaktadır. Kur'ân, zinayı yasakladığı gibi modern tıp da birçok bakteri, virüs ve parazit gibi insan sağlığını tehdit eden gonore, chlamydia enfeksiyonu ve HIV/AIDS gibi birçok bulaşıcı hastalığın cinsel yolla bulaştığını tesbit etmektedir.

Kur'ân'ın koyduğu hükümlerden biri de âdet halinde bulunan kadınla cinsel ilişkinin yasaklanmasıdır. Zira âdet dönemdeki kadın hem fizyolojik hem de psikolojik olarak etkilenmektedir. Kur'ân, bu dönemdeki kadınla sadece cinsel ilişkiyi yasaklamaktadır. Kur'ân'da, batıl inançların aksine, kadınları sosyal hayatın dışına itecek ve onları hakir görececek hiçbir hüküm bulunmamaktadır. Kur'ân'ın bu yasağını modern tıp da teyit etmektedir. Zira modern tıba göre bu dönemde vajinal ortam zararlı bakterilerin çoğalması için uygun bir ortam

haline gelebilmekte, enfeksiyon ve mikroplara daha fazla maruz kalabilmektedir.

Kur'ân'ın koyduğu hükümlerden bir diğeri de domuz etinin yasaklanmasıdır. Kur'ân'da yasaklanan domuz etinin pek çok hastalığa sebep olduğu ve insana verdiği zararların da öldürücü boyutlara ulaştığı hususu bilim adamları tarafından da teyit edilmektedir. Zira bu alanda yapılan araştırmalar, hayvanlar arasında en çok domuz etinin insana hastalık bulaştırdığını ortaya koymakta, onun etinde, kanında bağırsaklarında ve yağında birçok tehlikeli mikropların bulunduğunu modern tıp da teyit etmektedir.

Kur'ân'ın koyduğu başka bir hüküm de akla, bedene ve mala birçok zararı olan alkolün yasaklanmasıdır. Kur'ân, içkiyi yasaklarken tedricî metodu takip etmekte ve insanların alışkanlıklarından hemen kurtulamayacaklarını dikkate alarak önce imanın sağlam temeller üzerinde oturmasını sağlamakta daha sonra yasaklamaktadır. Bütün kötülüklerin temel kaynağı olan alkol, insanlar arasında kin ve husumetin oluşmasına sebep olduğu gibi, insanların ruh ve beden sağlığı üzerinde de olumsuz etkilere neden olduğu bilimsel olarak tespit edilmektedir.

Bütün bunlar, Yüce Rabbimizin birçok bulaşıcı hastalıklara neden olan zınayı, adet günlerinde cinsel ilişkiyi, domuz etini ve alkolü neden yasakladığının bazı hikmetlerini ortaya koymaktadır. Ayrıca bu yasakları beyân eden âyetler ile çağımızda bilimselliği kesinleşmiş modern tıbbın verileri arasında herhangi bir çelişkinin olmadığını da ortaya koymaktadır. Çağımızda tıbbi cihazlar ve biyolojik testler sonucunda insanlar ancak zınanın, adet günlerinde cinsel ilişkinin, domuz etinin ve alkolün zararlarını öğrenebilmişken, kimsenin insan sağlığını tehdit eden HIV/AIDS, domuz şeridi, trışin ve siroz gibi hastalıklardan haberdar olmadığı bir dönemde, Kur'ân-ı Kerîm bu gerçekleri yüzyıllar önce haber vermekte ve bunların haram olduğunu beyân etmektedir. Bu durum Kur'ân'ın, Yüce Allah'ın eşsiz kelamı olduğunu ve tüm insanlara hitap edecek evrensel bir kitap olduğunu göstermektedir.

Kaynakça

- Ataman-Hatipoğlu, Ç., Devenci, A., Taşdelen-Fışgın, N., Eren-Gök, Ş., Kocagül-Çelikbaş, A., Sayın-Kutlu, S. (2016). *Hiv Bilgilendirme Kitabı*. Ankara: Türk Klinik Mikrobiyoloji ve İnfeksiyon Hastalıkları Derneği Yayınları.
- Beğâvî, H. M. (1997). *Me'alimu't-Tenzîl*. Riyad: Dârü Tayyibe.
- Beydâvî, K. (1418). *Envâru't-Tenzîl ve Esrâru't-Te'vîl*. Beyrut: Dârü İhyâ't-Türâsi'l-'Arâbî.

- Buhârî, M. İ. (1987). *el-Câmi 'u's-Sahîh*. Beyrut: Dâru İbn Kesîr.
- Curcânî, Ş. (2013). *et-Ta'rifât*. Beyrut: Dâru'l-Kütübî'l-İlmiyye.
- Doğan, M. Z. (2020). *Bilimsel Tefsir Açısından Kur'an'ın İ'câzı*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van.
- Ebu Dâvûd, S. E. (1994). *Sünenü Ebu Dâvûd*. Beyrut: Dâru'l-Fikr.
- Ebu Zehre, M. A. (1394). *Zehretü't-Tefâsîr*. Dâru'l-Fikri'l-'Arâbî.
- Ezherî, M. A. (1399). *ez-Zâhir fi Ğarîbi Elfâzi's-Şâfiî*. (Thk.: M.C. el-Elfî). Kuveyt: Vizâratu'l-Evkâfi ve'l-Şuûni'l-İslâmiyye Yayınlar.
- Fındık, D., Arslan, M. (2006) Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklar. *Kadın Hastalıkları ve Doğum Bilgisi*, (Editörler: M. N. Çiçek, C. Akyürek, Ç. Çelik, A. Haberal). (2. Baskı). İstanbul: Güneş Kitabevi, 21-34.
- <http://www.seyahatsagligi.gov.tr/Site/HastalikDetay/Bel-Soguklugu>. Erişim Tarihi: 01.05.2020.
- <https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/bulasici-hastaliklar/862-hiv-aids/1135-istatistik.html>. Erişim Tarihi: 22.01.2020.
- İbn 'Aşûr, M. (1984). *et-Tahrîr ve't-Tenvîr*. Tunus: Dâru't-Tunusiyetu li'n-Neşr.
- İbn Mâce, M. Y. (ts). *Sünen-i İbn Mâce*. (Thk.: M. F. Abdulbâki). Beyrut: Dâru'l-Fikr.
- İbn Manzûr, M. (1992). *Lisânu'l-'Arab*. Beyrut: Dâru's-Sadr.
- İbnu'l-Cevzî, C. A. (1422). *Zâdu'l-Mesîr fi 'İlmi't-Tefsîr*. (Thk.: A. el-Mehdî). Beyrut: Dâru'l-Küttâbi'l-'Arâbî.
- İsfahânî, R. (2012). *Müfredâtu Elfâzi'l-Kur'an*. (Çev.: Y. Türker). İstanbul: Pınar Yayınları.
- Kurtubî, M. (1964). *el-Câmi 'u li Ahkâmi'l-Kur'an*. (Thk.: A. el-Berdunî, İ. Atfîş). (2. Baskı). Kahire: Dâru'l-Kütübî'l-Misriyye.
- Mûyil, M. K. (1995). *Âyâtun Tıbiyyetün fi'l-Kur'an*.
- Müslim, E. H. (ts). *Sahihu Müslim*. (Thk.: M. F. Abdalbaki). Beyrut: Dâru İhya-i't-Türâsi'l-'Arâbî.
- Neccâr, Z. (2008). *Tefsîru'l-Âyâti'l-Kevniyyeti fi'l-Kur'âni'l-Kerîm'i*. Kahire: Mektebetu's-Şurûki'd-Devliyye.
- Nurbaki, H. (2017). *Kur'an-ı Kerîm'den Âyetler ve İlmî Gerçekler*. (14.baskı). Ankara: TDV Yayınları.
- Özyazıcı, A. (1997), *Alkollü İçkiler Sigara ve Diğerleri*. Ankara: DİB Yayınları.
- Râzî, F. (1420). *Mefâtihu'l-Ğayb*. (3. Baskı). Beyrut: Dâru İhyai't-Türâsi'l-'Arâbî.

- Sağlık Bakanlığı, (2018). *HIV/AIDS Tanı Kılavuzu*. Ankara: Halk Sağlığı Genel M¼d¼rl¼đ¼ Yayınları.
- Straus, E. W. ve Straus, A. (2009). *Tıbbı Mucizeler Tıp Tarihinde Yaşamı Deđiřtiren 100 Geliřme*. Durmuř, N. (Çev.). İstanbul: Domingo Yayınları.
- Taberı, M. C. (2000). *Cami 'u'l-Beyân 'an Te'vili Âyi'l-Kur'ân*. (Thk.: A. M. řakir). Beyrut: Muessesetu'r-Risâle.
- Tirmizı, M. İ. (ts). *Es-Sünen*. (Thk: A. M. şakir vd). Beyrut: Dâru İhyai't-Türasi'l-'Arâbı.
- Tümer, A., Ünal, S., (2001). HIV/AIDS Epidemiyolojis ve Korunma. Ankara: *Sürekli Tıp Eđitim Dergisi*, (Sted) Yayınları, 10(12), 446-449.
- Yusuf, H. A. (2003). *Mevsü'atu'l-İ'câzi'l-İlmı fi Kur'ân ves-Sünneti'l-Mutâhhar*. (2. Baskı). Dimeřek: Mektebetu Dâru İbn Hacer.
- Zemahşerı, M. (1407). *el-Keşşâf 'an Hakâiki't-Tenzil ve 'Uyüni'l-Akâvil fi Vucühi't-Te'vil*. Beyrut: Dâru'l-Küttâbi'l-'Arâbı.